

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 447/2025-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Ďurinom, Sibírska 4, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 5Sas/5/2024 a jeho rozsudku z 30. júla 2024 a proti postupu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 7Ssk/84/2024 a jeho rozsudku z 28. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. júla 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a rozhodnutiami správnych súdov označenými v záhlaví. Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil správneho súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Žiada aj priznanie finančného zadostučinenia 5 000 eur od správneho súdu a 3 000 eur od najvyššieho správneho súdu a náhrady trov konania.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti.
3. Sťažovateľ požiadal 26. septembra 2018 Sociálnu poisťovňu, ústredie o priznanie starobného dôchodku. Sociálna poisťovňa, ústredie svojím rozhodnutím z 20. augusta 2021 jeho žiadosť zamietla. V žiadosti sťažovateľ žiadal priznať starobný dôchodok od 16. mája 2016, teda od dovŕšenia 59. roku veku, z dôvodu vykonávania služby prvej a druhej kategórie funkcií. V služobnom pomere prvej a druhej kategórie funkcií vykonával sťažovateľ službu v rozsahu 16 rokov a 160 dní a služba mu skončila 31. januára 1994, keď bol prepustený zo služobného pomeru vojaka z povolania. Sťažovateľ nesplnil podmienky nároku na starobný dôchodok podľa

§ 21 ods. 1, § 132 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a nedovršil dôchodkový vek podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

4. Proti rozhodnutiu sociálnej poisťovne podal sťažovateľ odvolanie, ktoré generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava (ďalej len „žalovaný“) rozhodnutím z 2. novembra 2021 zamietol a potvrdil rozhodnutie sociálnej poisťovne.

5. Správny súd rozsudkom z 30. júla 2024 zamietol správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľ (žalobca) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 2. novembra 2021. Správny súd v rámci odôvodnenia svojho rozsudku konštatoval, že právne posúdenie žalovaného bolo správne. Vznik nároku na priznanie starobného dôchodku sa posudzuje podľa zákona platného a účinného v čase, keď malo dôjsť k splneniu objektívnych podmienok. Aplikáciu § 175g zákona o sociálnom zabezpečení nebolo možné použiť, pretože konanie o nároku na starobný dôchodok sťažovateľa začalo podaním žiadosti z 26. septembra 2018, teda nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z. Toto ustanovenie nemožno vykladať podľa vôle sťažovateľa, pretože v súvislosti s posudzovaním nároku na starobný dôchodok je rozhodujúca právna úprava platná v čase, keď vznikol nárok na dôchodkovú dávku, a nie v deň, keď bola ukončená niektorá z činností žiadateľa o starobný dôchodok. Ustanovenie § 174 ods. 1 citovaného zákona nebolo možné aplikovať na prípad sťažovateľa, pretože nebola splnená podmienka § 174 ods. 2, teda že takéto zamestnanie alebo služba trvali do 31. decembra 1999. K samotnému výpočtu sumy starobného dôchodku správne orgány ani nepristúpili, keďže sťažovateľ nespĺnil podmienky na priznanie starobného dôchodku, a preto námietku nehodnotenia peňažných benefitov počas štúdia na vysokej škole a námietku týkajúcu sa porovnávacieho výpočtu výšky dôchodkovej dávky a dvojnásobného hodnotenia obdobia od 10. augusta 1981 do 30. augusta 1983 považoval správny súd za nedôvodné. Navyše v spise sa nenachádzal žiaden doklad, ktorý by nasvedčoval tomu, že sťažovateľ vykonával funkciu, ktorá mala byť započítaná zvýhodneným spôsobom. Vychádzajúc z uvedeného, nepristúpil správny súd k vykonaniu navrhovaného znaleckého dokazovania vo vzťahu k otázke pôsobenia žiarenia na sťažovateľa počas tohto obdobia.

6. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal nesprávne právne posúdenie § 174 zákona o sociálnom zabezpečení, ktorý je potrebné podľa jeho názoru aplikovať v znení účinnom k 31. januáru 1994, keď bola služba sťažovateľovi nedobrovoľne ukončená, a teda splnil všetky podmienky na priznanie starobného dôchodku. V tejto súvislosti kasačný súd poukázal na svoj rozsudok sp. zn. 7Ssk/7/2024 v obdobnej veci, z ktorého aj citoval, a aplikujúc ho na prípad sťažovateľa, konštatoval, že znížený dôchodkový vek 59 rokov dosiahol až v roku 2016, teda po 31. decembri 1999, preto na jeho prípad je potrebné aplikovať § 174 v znení účinnom od 22. decembra 1999. Sťažovateľ nespĺnil podmienku stanovenú v § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení v znení účinnom od 22. decembra 1999, pretože k 31. decembru 1999 mu služba prvej alebo druhej kategórie funkcií netrvala. Správny súd správne konštatoval, že konanie o dôchodkovej dávke nezačalo pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 355/1999 Z. z. a zároveň že je rozhodujúca právna úprava platná v čase, keď vznikol nárok na dôchodkovú dávku, a nie deň, keď bola ukončená služba žiadateľa o starobný dôchodok. Na aplikáciu predpisov účinných v roku 1994 nebol zákonný podklad. Ako nedôvodné vyhodnotil kasačný súd námietky týkajúce sa vyhodnotenia jednotlivých dôb započítaných pri priznaní starobného dôchodku (dvojnásobné započítanie doby služby od roku 1981 do roku 1983), ako aj námietku nezapočítania

do vymeriavacieho základu príjmov, ktoré poberal v čase štúdia na vojenskej škole a nezapočítania doby služby od 29. augusta 1977. Tieto námietky sú rozhodné pre výšku starobného dôchodku, ktorá však v predmetnej veci nebola vypočítaná pre nesplnenie zákonnej podmienky vzniku nároku na dávku. Kasačný súd sa nestotožnil ani s námietkou sťažovateľa, že rozhodnutia správnych orgánov a aj rozsudok správneho súdu sú v rozpore s obsahom administratívneho spisu, pretože sa nevykonalo dokazovanie vo vyčerpávajúcom rozsahu (ustanovenie súdneho znalca na posúdenie škodlivosti elektromagnetického žiarenia na ľudský organizmus). Sťažovateľ totiž nešpecifikoval konkrétnu časť rozhodnutia, ktoré malo byť v rozpore s konkrétnymi časťami administratívneho spisu. Okrem toho navrhované dokazovanie nemalo žiaden vplyv na právne posúdenie splnenia podmienok získania nároku na starobný dôchodok pri zníženom dôchodkovom veku podľa § 174 zákona o sociálnom zabezpečení, a preto ho správne správny súd nevykonal. Na uvedenom základe najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom z 28. mája 2025 kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ uvádza, že rozsudky správnych súdov sú arbitrárne. Po oboznámení sa s úvahami a so skutočnosťami, ktoré sú uvedené v odôvodnení rozsudkov, zastáva názor, že správne súdy jeho vec nesprávne právne posúdili a ich rozhodnutia vedome ne vychádzali zo skutočného stavu veci, resp. došlo k opomenutiu niektorých závažných skutočností, vynechania niektorých kľúčových dôkazov, a tým aj k zmareniu dokazovania.

8. Sťažovateľ, ako sám uvádza, *„sa plne pridržiava aj pôvodného textu kasačnej sťažnosti zo dňa 14.09.2024 a nemieni na ňom nič zmeniť, pretože jeho argumentmi sa súdy nezaoberali, navrhované dôkazy vynechali a odôvodnenie oboch správnych súdov sú nedostatočné a nepresvedčivé, sústavne vydávané bez hĺbkového dokazovania a vypočítavania sťažovateľa a ním navrhnutých autentických svedkov, ignorujúce väčšinu sťažovateľových argumentov, nevšímajúce si porušovanie ostatných zákonov ČSSR a medzinárodných noriem o ľudských právach.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. V petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ žiada vysloviť porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi správnych súdov bez uvedenia spisovej značky, pričom v ďalšom bode petitu uvádza rozsudky správnych súdov, ktoré žiada zrušiť. Argumentácia sťažovateľa je v podobe, akoby ústavnou sťažnosťou podával novú správnu žalobu (uvádza len rámcové námietky proti správne súdu), čo by mohlo byť dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí. K uvedenému kroku však ústavný súd z materiálnych dôvodov nepristúpil a v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti pristúpil k posúdeniu námietok sťažovateľa o ním tvrdenom porušení označených práv napadnutými rozsudkami správnych súdov, ktoré považuje za arbitrárne.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa rozsudkom správneho súdu:

10. Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, ktorých porušenie je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

11. Sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania rozsudku správneho súdu, a to využitím v rozhodnom čase mu Správnym súdnym poriadkom priznaného opravného prostriedku (kasačnej sťažnosti), ktorý aj využil. V týchto okolnostiach bola naplnená ústavná podmienka na aktiváciu princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, čo ústavnému súdu „odníma“ právomoc konať a rozhodovať o ochrane označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru rozsudkom správneho súdu, keďže o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti nemu bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší správny súd. Uvedené bráni prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

12. V tejto časti posudzoval ústavný súd opodstatnenosť ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorý však hodnotil aj v kontexte záverov rozsudku správneho súdu.

13. Rozhodujúci právny záver konajúcich správnych súdov bol, že v zmysle § 174 zákona o sociálnom zabezpečení (v znení zákona č. 355/1999 Z. z.) je na priznanie starobného dôchodku potrebné splniť kumulatívne vymedzené podmienky (počet odpracovaných rokov v zamestnaní/funkcii, dovŕšenie veku a trvanie zamestnania/funkcie k 31. decembru 1999), pričom sťažovateľ preukázateľne nesplnil podmienku trvania zamestnania/funkcie k špecifikovanému dátumu (body 37 až 40 rozsudku správneho súdu, body 11 až 13 rozsudku najvyššieho správneho súdu). Z uvedeného hľadiska bolo irelevantné, že určité obdobia neboli u sťažovateľa započítané dvojnásobne, keďže ani uvedená skutočnosť by nemohla viesť k inému rozhodnutiu (bod 15 rozsudku najvyššieho správneho súdu). K aplikácii zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 355/1999 Z. z. konajúce súdy poukázali na to, že rozhodujúcim je, kedy mal sťažovateľ splniť všetky podmienky na priznanie nároku na starobný dôchodok. Znížený dôchodkový vek 59 rokov dosiahol sťažovateľ v roku 2016, teda po 31. decembri 1999, preto na jeho prípad je potrebné aplikovať § 174 v znení účinnom od 22. decembra 1999, t. j. podľa zákona o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 355/1999 Z. z. Konajúce správne súdy poukázali aj na judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu, ktorá formulovala zhodné právne závery.

14. Vzhľadom na uvedené kľúčové zistenie (nevykonávanie zamestnania/funkcie k 31. decembru 1999), ktoré ani sťažovateľ nespochybňoval, bolo bez právneho významu vykonávať ďalšie dokazovanie týkajúce sa škodlivosti elektromagnetického žiarenia na ľudský organizmus.

15. Ústavná sťažnosť sťažovateľa ostala v rovine vyjadrenia nespokojnosti s rozhodnutiami správnych súdov a polemizovania s ich závermi. Prakticky sa sťažovateľ ústavnou sťažnosťou domáha ďalšieho preskúmania správnosti rozhodnutia správneho súdu, ktoré pritom už bolo predmetom prieskumu aj zo strany kasačného súdu. V predloženej sťažnostnej argumentácii

sťažovateľ a absentujú konkrétne námietky proti konkrétnym záverom najvyššieho správneho súdu obsiahnutým v napadnutom rozsudku, v dôsledku čoho táto argumentácia nie je spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho správneho súdu. Ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti neposudzuje do dôsledkov jeho vecnú správnosť, ale výlučne jeho ústavnú udržateľnosť.

16. Ústavný súd neidentifikoval také právne závery, ktoré by bolo možné považovať za prejav svojvôle. Správne súdy svoje právne závery odôvodnili zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu. Z uvedených dôvodov je ústavná sťažnosť v časti napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu